

Optativ (željni način)

712. **Optativom (željnim načinom)**, koji je po obliku podudaran s radnim glagolskim pridjevom, izražava se želja, nada, zazivanje blagoslova, kletva, prokletstvo i sl., npr. *Živjeli!*, *Dobro nam došli!*, *Bog vas poživio!*, *Dabogda prosili!*, *Vrazi ga odnijeli!*, *Mnogo ljeta sretan bio!*

Optativ dolazi, i to kao obvezatan, i u zavisnim surečenicama nekih zavisno-složenih rečenica, posebice dopusnih, npr. *Ma kako postupio, uvijek je netko nezadovoljan*; *Radio ne radio, isto ti je* (v. par. 1425 i 1426).

Pasivni glagolski oblici

713. Glagolska vremena i načini u aktivu načelno su u odnosu sročnosti s imenskim dijelom rečenice (subjektom), koji u pravilu označuje vršitelja radnje. Kada je međutim vršitelj radnje iz bilo kojih razloga nevažan ili nebitan (kad je u prvome planu predmet zahvaćen radnjom, tj. objekt, kad je vršitelj nepoznat, kad nije poželjno da se spominje i sl.), upotrebljavaju se oblici pasiva, npr. *Vojska je spalila sve kuće u tom selu* (aktiv) prema *U tom su selu sve kuće spaljene* (pasiv).
714. Zbog toga su oblici pasiva osobito česti u publicističkome stilu (ponajprije u jeziku novina), npr. *Izglasan je zakon o kulturnoj suradnji*, *Oslobođeni su svi zatočeni*, *Zabranjen je pristup bolesnicima*.
715. U takvim su primjerima česti i krnji oblici pasiva, tj. oni u kojima ne dolazi pomoćni glagol (v. par. 696). Takvi su oblici posebno česti u novinskim naslovima, npr. *Ubijen vođa pobunjenika*, *Razriješen ministar vanjskih poslova*, *Postavljen kamen temeljac za zgradu nove pošte*.
716. Ima međutim i pasivnih konstrukcija u kojima se navodi i vršitelj radnje (agens). One se susreću uglavnom u tekstovima administrativnoga i publicističkoga stila i u njima oznaka za vršitelja radnje ima ustrojstvo *od + genitiv* ili *od strane + genitiv*, npr. *Svi će oni biti odlikovani od predsjednika države*, *Strogo su na to upozoreni od strane međunarodne zajednice*.
717. Ako oznaka za vršitelja radnje u aktivnoj rečenici nema značenje aktivnoga vršitelja, nego ima značenje prouzročitelja radnje, onda ona u pasivnoj rečenici može imati oblik instrumentala, usp. *Požar je opet zahvatio dijelove Dalmacije* (aktiv) prema *Dijelovi Dalmacije opet su zahvaćeni požarom* (pasiv).
718. Osim pasiva koji se tvori pomoćnim glagolom *biti* i trpnim glagolskim pridjevom, a koji se katkada naziva **pravim (pridjevskim) pasivom** (npr. *čitan je*, *bio je čitan*, *bijaše čitan*, *bit će čitan*, *neka bude čitan*, *bio bi čitan* i sl.), razlikuje se i *se pasiv*, koji se tvori povratnom zamjenicom *se* i aktivnim

oblicima glagola, npr. *Oslobađaju se svi zatočeni*, *Ruši se zgrada u Paro-mlinskoj ulici*, *Morat će se više raditi*.

719. Takav je pasiv posebno čest u tekstovima znanstvenoga i administrativnoga stila, npr. *Ti se pravci sijeku pod kutom od 90 stupnjeva*, *Upravni odbor bira se na dvije godine*, *Počinitelj toga djela kaznit će se novčanom kaznom do 5 000 kuna*.

Nelični glagolski oblici

720. Neličnim glagolskim oblicima pripadaju infinitiv, glagolski pridjevi i glagolski prilozi. Takvima se nazivaju zato što nemaju vanjskih glagolskih kategorija, tj. ni lica ni broja ni vremena ili načina. Od glagolskih svojstava ti oblici imaju samo unutarnje glagolske kategorije, tj. kategorije svojstvene glagolima kao riječima, a ne kao oblicima, a to su glagolski vid i prijelaznost/neprijelaznost.

Infinitiv

721. **Infinitiv (neodređeni glagolski oblik)**, npr. *čitati*, *svanuti*, *reći*, svojevrsan je „križanac” (hibridni oblik) između glagola i imenice: njime se imenuje radnja (proces) ili rezultat procesa, pa je po tome blizak glagolskim imenicama (npr. *čitanje*, *svanuće*), a od glagola ima unutarnje kategorije, tj. svojstva vida i (ne)prijelaznost. Infinitiv u spojevima riječi i rečenicama može imati različite službe:
1. služi za tvorbu složenih (ličnih) glagolskih oblika, npr. *futura prvoga* (npr. *Uskoro će svanuti*);
 2. služi kao dopuna:
 - a) uz modalne glagole, npr. *Treba pričekati*, *Moramo biti složni*;
 - b) uz fazne glagole, npr. *Počelo se razvedravati*, *Nastavite čitati*;
 - c) uz glagole koji označuju mišljenje, govorenje, namjeru, volju i sl., npr. *Ne vole se svađati*, *Sutra mislimo otputovati*, *Namjeravam kupiti kućicu*;
 3. služi kao dopuna uz imenske riječi i konstrukcije, npr. *Strah me je uči*, *Dužni ste reći što znate*, *Naše je pitati*;
 4. može imati i službu subjekta, npr. *Trčati je zdravo*.

Glagolski pridjevi

722. Glagolski pridjevi (*pročitao*, *pročitan*) u pravom su smislu riječi hibridni (miješani) oblici. Od pridjeva imaju ponajprije mociju (tj. mogućnost da se mijenjaju po rodu, da imaju sva tri roda: *pročitao*, *pročitala*, *pročitalo*), a od glagola zadržavaju, kao i infinitiv, glagolski vid i (ne)prijelaznost. Glavna je